

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 273. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Szombat, 1936. november 28.

Bucuressti:

A közoktatásügyi minisztériumban most készítik el a főiskolai oktatás át-szervezéséről szóló törvényjavaslatot. Hír szerint a javaslat elsősorban az egyetemi önrende-kezés ellenőrzésének kérdésével foglalkozik. Ez az ellenőrzés a dékánok, valamint a rektorok útján történik, a közoktatásügyi minisztérium pedig, mint legfőbb felügyeleti hatóság gyakorol ellenőrzést. Az egyetemi tanárokat kötelezik, hogy abban a városban lakjanak, ahol tanszékekkel rendelkeznek, ellenkező esetben elvesztik állásukat. Igen szigorú intézkedéseket tart a javaslat az egyetemi fegyelem biztosítására és úgy intézkedik, hogy a diákegyesületek kizárólag szakmai és akadémikus kérdésekkel foglalkozhassanak.

Cit'a del Vaticano:

Horthy kormányzó és neje ma 11 órakor megérkeztek Vatikán-városba, ahol Monsignore Nardone fogadta őket az egyházi hatóságok jelenlétében.

Prága:

A kisantant-államok jegy kibocsájtó bankjainak kormányzói értekezletre gyűltek össze és tegnap megkezdték a tanácskozásokat. English cseh-szlovák jegybank-kormányzó elnökletével. Az értekezleten résztvett Mitita Constantinescu, a román jegy kibocsájtó-bank kormányzója és Radosavljevics jugoszláv bankkormányzó. A napirenden általános pénzügy-politikai kérdések szerepelnek, különös tekintettel a kisantant-államok érdekeltségeire. A három jegybank-kormányzó részletesen kifejtette álláspontját, majd a prágai városházán tettek közös látogatást, ahol a polgármester fogadta őket. Délután technikai kérdéseket tárgyaltak a három állam közötti fizetési rendszert illetően. Este English bankkormányzó estebédet adott a vendégek tiszteletére, amelyen résztvett Krofta külügyminiszter és a cseh kormány pénzügyminisztere, valamint a gazdasági élet számos előkelősége is.

London:

A Daily Express varsói tudósítója jelenti, hogy Stalin felhatalmazást adott Vorosilov hadügyi népbiztosnak, hogy Szovjet-oroszországot a világ leghatalmasabb katonai államává tegye. Szovjetország annyira felkészül, hogy egy időben meg tudja védeni a határait Németország és Japán támadása ellen.

Be'grád:

A Jugoszláviában leleplezett kommunista szervezkedésnek újabb részleteiről érkeztek jelentések Zágrábról. Mint ismeretes, a szervezkedést napokkal ezelőtt fedezték fel és úgy Zágrábban, mint néhány vidéki városban többszáz embert letartóztattak. A vizsgálat megállapította, hogy a komintern fokozott mértékben látott munkához és sikerült is megerősíteni a sejteket. A végső cél az volt, hogy forradalmi hangulatot teremtsenek, amelyet kellő időben javukra fordítottak volna. A jugoszláviai kommunisták az utasításokat a bécsi kommunista központtól kapták. A komintern azonban több agitátort is küldött ki Jugoszláviába. A hatóságok több mint 200 kiló propaganda-iratot és nagymennyiségű fegyvert koboztak el. A szervezkedés vezetője Artia, a zágrábi társadalombiztosító igazgatója volt és rajta kívül több egyetemi hallgatót fogtak el.

Feladják Francoék Madrid ostromát

Olasz légiflotta Barcelona bombázására készül a „Populaire” hiráda szerint — Az angol gyarmati hajókra nem terjed ki az angol kormány fegyverszállítási tilalma

Lisszabonból jelentik: Megbízható helyről szerzett értesülés szerint a nemzeti csapatok vezérkara elhatározta, hogy Madrid előtti állásait feladja. Az új taktika értelmében elvágják a fővárost a madrid—valenciai országúttól. A „Diario de Lisboa” jelenti, hogy a kormánycsapatok 2000 gépfegyver segítségével elfoglalták mindazokat a stratégiai pontokat, amelyek Madrid bejáratát uralják. Az egyetemi városrészben levő nemzetiek körül vannak zárva és élelmiszer, valamint vízhiányban szenvednek. Ennek ellenére még mindig szívós ellenállást tanúsítanak. Tegnap 12 kormány repülőgép állandóan tűz alatt tartotta a nemzeti csapatokat.

Llano tábornok tegnap a sevillai rádióban bejelentette, hogy a rossz időjárás következtében és a hasznavehetelenné vált utak miatt tegnap különösebb esemény nem történt. A tábornok kijelentette, hogy ha a nemzeti csapatokat a kormánycsapatok hat napon belül meg nem verik, akkor a kormánycsapatok kénytelenek lesznek kivonulni Madridból és más, stratégiaileg kedvezőbb állásokat elfoglalni, Llano tábornok ezután amiatt panaszkodott, hogy több szomszédállam fegyverrel, municióval és főleg repülőgépekkel segítyez a kormánycsapatokat.

Ma reggel a malagai kikötőbe érkezett egy hajó, amelynek fedélzetén 300 menekült jött Gibraltárból. A menekültek linnei és algecirasziak és azonnal beléptek a malagai kormány milícia kötelékébe. Elmondották a menekültek, hogy a felkelők által elfoglalt területeken a férfi lakosság többsége készen áll, hogy felkeljen a kormány védelmére.

A spanyol polgárháborúval kapcsolatosan a Rador jelenti, hogy a „Populaire” a következőket közli: Biztos és megbízható hírforrás szerint nov. 28-án 30 vadász- és 20 bombavető repülőgép indul Olaszországból a Baleari szigetekre. Miután a gépeket harcra állapóba hozzák, bombával és lővő anyaggal ellátják, az ötven gépből álló légi raj Barcelona ellen vonul és megkezd a kikötő bombázását. Minden valószínűség szerint a bombázás 30-án hajnalban kezdődik meg.

Ma közzétették annak a törvényjavaslatnak a szövegét, amely megtiltja a fegyver és lőszer szállítást Spanyolországba. A javaslat értelmében minden gyanús hajót feltartóztatnak és átkutathatják. Ha bebizonyosodik, hogy megszegte a tilalmat, akkor bekísérik a legközelebbi kikötőbe. Ha a hajó nem engedelmeskedik a felszólításnak, 100 fontot meghaladó pénzbírságra ítélik. A javaslat felsorolja azokat a cikkeket, amelyeknek kivételét eltiltották. A tilalom kiterjed a spanyol Marokkóba menő szállítmányokra is, de viszont nem érinti azokat a hajókat, amelyek Kanadában, vagy brit gyarmatokon, illetve angol gyarmati területeken vannak lajstromozva.

Az „Intransigeant” gibraltári jelentése szerint a felkelők tíz repülőgépe és három hadihajója pénteken újabb együttes támadást intézett a cartagenai kikötő ellen, ahol a bombázás következtében a madridi kormány három hadihajója elsüllyedt. A cartagenai arsenál romokban hever. A bombázás nagy károkat okozott. Szakértők megfigyelései szerint a felkelők a legmodernebb hárommotoros repülőgépekkel rendelkeznek, amelyek óránként 300 kilométert tesznek meg.

Goga és Iorga beszédei a parlament pénteki ülésén

— Külpolitikai egyéni fejtegetéseket tartott Goga a Kamarában —
Ujabb attak a magyar kisebbségi sajtó ellen

Iorga: Az ország csak egy zászlót és uniformist ismer: a hadsereget!

Bucurestiből jelentik: A képviselőház mai ülésének kiemelkedő eseménye Octavian Goga felszólalása volt. A képviselőház padsorai megteltek, csak a nemzeti-parasztpárt helyeiről hiányoztak a képviselők. Mihalache tábora fel-tűnést keltve elhagyta az üléstermet, amikor Goga felment a szónoki emelvényre. Goga gúnyos hangon fejezi ki sajnálkozását a tüntető kivonulás felett, majd bejelenti, hogy beszéde tulnyomó részében külpolitikai kérdésekkel óhajt foglalkozni. Meggyőződése, hogy a vesztély pillanatában valamennyien kezét fognak nyújtani egymásnak az ország védelmére. A kisantantot az érdekek közösségéből született

természetes szövetségnek tartja. Ez képezi a védőfalat a magyar követelésekkel szemben.

Beszéde végén Goga a belpolitikai kérdések közül a sajtórendőrség kérdésével foglalkozott. Vannak lapok, amelyek nemzeti létünkben támadnak bennünket és ezeket már rég be kellett volna tiltani. Ilyenek elsősorban az erdélyi (ardeali) magyar lapok, amelyeket mi azonnal be fogunk tiltani, mihelyt kormányra jutunk.

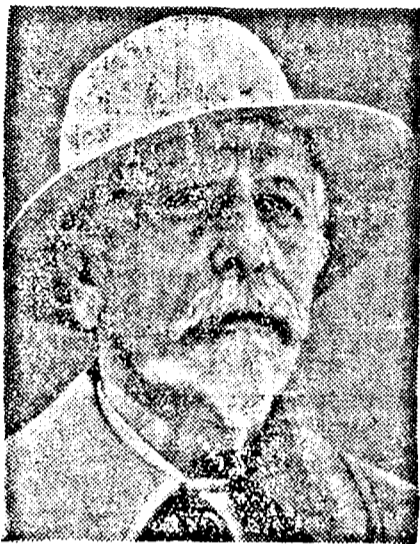
A szenátusban ugyancsak a feirati vita során Iorga professzor a nap kiemelkedő szónoka. Nem egy nagy és tekintélyes párt nevében beszélt, csupán néhány egyéni szempon-

MEGHALT ZACHAROV,**„Európa titokzatos embere“**

Nizzából jelentik: Sir Bazil Zacharov, a világ fegyveriparának nagyhatalmassága, „Európa titokzatos embere“ — ha a hír ezáltal, mint annyiszor eddig, nem téved — 87 éves korában meghalt.

Sir Bazil Zacharov 1849-ben született Konstantinápolyban. Apja orosz, anyja görög volt. Tanulmányait Angliában végezte és amikor apja meghalt, 40 ezer fontos vagyont örökölt. Életpályájának kezdetén állítólag New-

SIR BASIL ZACHAROV

Yorkban újságíróskodott, 1866-ban, a rabszolgaháború idején fegyvereket szállított az Egyesült-Államokba. Később a Wickers-cég ügynöke lett és mint ilyen rövidesen rendkívüli tekintélyre és vagyonra tett szert. A Balkán-háború idején anyagilag támogatta Görögországot és a világháború idején Sir Bazil Zacharov már jelentős személyiség volt, aki számos államférfivel állott bizalmas viszonyban. Így többek között Briand és Lloyd George bizalmasa volt. Öreg korára megházasodott, elvette Marchena spanyol hercegnőt, akivel a spanyol királyi udvarban ismerkedett meg, mintegy hét évvel ezelőtt.

Sir Bazil Zacharov vagyonát mintegy 20 millió fontra becsülték.

rabért és csak a reklám kedvéért adom, — mondta a szücs — mert tudom, hogy a művésznőnek óriási sikere lesz veled.

Kinn az uccán hálásan, melegen megszólalt a leány:

— Angyal vagy. Nem is tudom, hogyan köszönjem meg. Hiszen — és a részvét nemcsak a száján, de a szemében is valódinak látszott — tudom, hogy mostanában nem megy jól neked.

— Ez igaz. — És a férfi arcára valódi rosszkezd szökött. De azután hirtelen, diákos könnyelműséggel megrázta a vállát. — De az nem baj, szívem. Volt már rosszabbul is. A fő, hogy szeréss.

A leány, mint a Madonna nézett fel rá.

— Aki jobban szeret, mint én, az csal.

— Halló. Itt Láczy Kató. Igen. Megismerem a hangját. Drága mester. Most jön a harmadik felvonás. A másodikat remekül játszotta. Itt ötszáz pengőért adja a bundát, mert a fiu kényszerigeztség alatt áll. Én szemtelenül alkuszom és nyolcszázról lemegyünk ötszázra. De csak akkor, ha megígérem, hogy a tavaszi két ezüstrókat is maga szállítja nekem. Megértett?

— Tökéletesen, művésznő.

A harmadik vásár után, amely az első kettőt megszegyenlítően jól sikerült, a leány visszament a szőrméshez.

— Kapok ezer pengőt — mondta. A száz itt marad foglalónak az ezüstróákra.

— Parancsoljon. — És a szücs átadta a pattogós ezrest. — De megenged egy kérdést, művésznő?

— Akár kettőt is.

— Nem fél, hogy valamelyik ur rájön a dologra?

A leány felnevetett.

— Hát persze, hogy nem. Akkor félnék, ha csak egyik vette volna. Így mindegyik úgy tudja, hogy ő vette és eszeágában sincs gyanakodni. De látja, — és elővette a ruzsrudacskát — ez a magasabb politika.

Más
üzemfeltételek
más
fajta olaj

Nem helyes eljárás továbbra is a nyáron használt olajat használni gépében, mert ez az olaj nem felel meg a felfokozott, téli igénybevételnek és így károsan hat a gépre.

A hideg idő beálltakor legyen már ellátva új fajta olajjal - Mobiloil Arctic - téliolajjal. Fagybiztos és ellenál a hőnek. Ez a kettős tulajdonsága a legnagyobb kényelmet és biztonságot ad. A jéghideg motor is könnyen beindítható és túlhevített gépnél is tökéletesen ken.

Eppen ezért tartják a gépjárműtulajdonosok tizezrei, a gépjárműipar és szakkerekedelem a Mobiloil Arctic-ot a legkötelesebb téliolajnak.

Mobiloil Arctic

VACUUM OIL COMPANY S. A. d. R.

Eden: „Belgium függetlensége Anglia létérdeke!“

Az angol külügyminiszter feltűnéskeltően erőlyes beszéde a fegyverkező Európáról a Nemzetközi Kereskedelmi Kamarák londoni kongresszusán

Londonból jelentik: A Nemzetközi Kereskedelmi Kamarák Kongresszusának ebédjén, amelynek diszvendége a Londonban tartózkodó Van Zeeland belga miniszterelnök volt, Eden angol külügyminiszter feltűnéskeltő pohárköszöntőt mondott, amelyben mindenekelőtt kifejtette, hogy

a világválság megoldásának előfeltétele a béke biztosítása és a világforgalom helyreállítása,

majd így folytatta beszédét:

— Szent kötelességünk újból leszögezni, hogy nem lehet az az ügy elveszve, amelyért honfitársaink százai és ezrei áldozták életüket. A világ békéjének akkor vélem a legjobb szolgálatot tenni, ha világosan kijelentem, hogy

Belgium függetlensége és sérthetlensége Anglia létérdeke.

Belgium számíthat támogatásunkra, ha váratlan támadás érné. Meg vagyok győződve ar-

ról, hogy egész Anglia népének véleményét fejezem ki. Anglia és Belgium közös célja a béke. Minden rendelkezésünkre álló eszközzel minden felmerülő kérdést békésen akarunk megoldani. Ez azonban ne ejtsen senkit csalódásba, mert ez nem puhaság, vagy határozatlanság jele, hanem a megfontolt józanságé.

Meg vagyok győződve arról, hogy ha szüksége támad és visszatérünk a fegyverek útjára, akkor a szabadságszerető népek éppoly biztonsággal kezelik majd a mai borzalmas fegyvereket.

Reméljük azonban, hogy más megoldást is találunk.

Van Zeeland belga miniszterelnök válaszában ezeket mondta:

— Sehol a világon az egyre fokozódó fegyvercsörgés egy államot sem aggaszt annyira, mint Belgiumot.

Uránia-mozi hirdetése a 4-ik oldalon

Készül a transilvaniai magyar írók román antológiája

A „Pen Club” megbízást adott Sireagu ismert műfordítónak a verssorozat kiválogatására és összeállítására — Januárra tervezik a könyv megjelenését

Kolozsvárról (Clujról) jelentik: Már az impériumváltozás utáni idők első éveiben is megindult magyar kisebbségi részről a kezdeményezés a román—magyar irodalmi kapcsolatok megkönnyítésére. A magyarság őszintén igyekezett megtenni ezt a gesztust, legkiválóbb költőink vállalkoztak jeles román költők és prózáírók tolmácsolására, hogy mást ne említsünk, Eminescu „Lucafáru”-jának („Esthajnalcsillag”) lefordítására valóságos költői versengés indult meg, három a átköltötték a verses elbeszélést: Áprily Lajos, Berde Mária és Kibédi Sándor. A tiszteletreméltó szándék mérsékelt elismerésre talált ugyan román részről, de ennek talán az is az oka, hogy az utóbbi időben valóságos divat lett a kereskedelmi alapokra épített „irodalmi közeledés”. Ettől eltekintve azonban meg lehet állapítani, hogy amíg magyar nyelven számtalan román verskötet, regény és színdarab jelent meg, illetve került színre, addig a román irodalom meg lehetős hűvösséggel kezelte a magyar iniciatívát. Mindössze annyi történt pár évvel ezelőtt, hogy kiadták az akkoriban a renegátság pózában tetszelgő Szabó Dezső egyik kevésbé sikerült regényét, a „Segítség”-et és bemutatták Bucurestiben és Kolozsváron (Clujon) néhány világhírű budapesti szerző olyan darabjait, amelyek kasszasikert ígértek. Ami természetesen nem sorozható a „közeledés” irányonalába.

Végre most arról az igazán örvendefes lépésről számolhatunk be, amely más mellétekintetektől függetlenül nyújtja a román irodalom baráti jobbát az erdélyi (ardeali) magyar irodalomnak. Arról van szó ugyanis, hogy közelebről a Pen-klub kiadásában megjelenik az erdélyi (ardeali) magyar költők román antológiája.

Néhány nappal ezeött Sireagu Octavian neves román műfordítóhoz levél érkezett Eftimiu Victortól, a jeles írótól, a Pen Club elnökétől. A levél a következőképpen szól:

„Kedves Sireagu barátom, beszéltem Isac Emil ural, hogy a Pen Club kiadásában jelentessünk meg egy antológiát az erdélyi (ardeali) magyar költőktől. Örülök, ha ön készítené el ezt az antológiát. A magyar költők alatt nem értem csak az egész fiatalokat. Így tehát további levélváltás nélkül kérem, azonnal fogjon hozzá a munkához.

Meleg üdvözléssel:
Eftimiu Victor.”

Sireagu tanár örömmel mutatja Eftimiu Victor levelét s még nagyobb örömmel jelenti ki:

— Már hozzáfogtam a munkához. Egész sereg verset fordítottam le s mondhatom, meg vagyok elégedve munkámmal, azt hiszem jól sikerültek fordításaim. Jelenleg az anyaggyűjtéssel bajlódom. Olyan nagy és gazdag az erdélyi (ardeali) magyar költészet, hogy a leghatásosabb és legértékesebb versek kiválogatása nagy gondot okoz. Nehéz munka, nagyon

szép és nagyon értékes versek közül a legjobbakat kiemelni.

— Mikorra szándékszik elkészülni munkájával?

— Karácsonyra az egész anyagot fel kell küldennem Bucurestibe. Az antológia január folyamán kerül nyomdába s meg vagyok győződve róla, hogy nagy feltűnést fog kelteni a román olvasótáborban.

— Mi a véleménye az erdélyi (ardeali) irodalomról?

Octavian Sireagu elgondolkozik, látszik, nem adhat könnyen választ a kérdésre.

— Nagyon nehéz röviden beszélni erről a kérdéstről. Az erdélyi (ardeali) magyar irodalom sokrétű, színdus, értékes s véleményem szerint már néhány kitűnő művel ajándékozta meg a világirodalmat. Nekem az Erdélyben (Ardealban) megjelenő magyar könyvek mindig a legteljesebb élvezetet nyújtják, valahogy

Å gyémántgyáros titka

Egy rendkívüli karrier története a tündökléstől a — börtönig
Miről beszél ma Páris?

Párisból jelentik: Gaston Lemoine ki-tűnőhangu, szép hegyes szakállu urlember volt. Kerülőúton Kimberleyben és Johannesburgban megtudták róla, hogy feltalált egy eljárást, amellyel mesterséges gyémántot lehet olcsón és könnyen előállítani. A kimberleyi és johannesburgi gyémántkereskedőket érthetően nyugtalanította az új találmány híre. Ugy látták, hogy a gyémántkrach elkerülhetetlen lesz, ha Gaston Lemoine elárasztja a piacot szép és olcsó gyémántokkal. Elhatározták tehát, hogy végére járnak a dolognak. Szakemberekből álló bizottságot küldtek a feltaláláshoz.

Gaston Lemoine udvariasan közölte az urakkal, hogy valóban sikerült olyan eljárást feltalálnia, amellyel olcsón, szép, mesterséges gyémántot állíthat elő. Felajánlotta, hogy akár rögtön bemutatja találmányát. Fellelése rendkívül jó benyomást tett a bizottságra. Egyben nagyon nyugtalanította őket is. Elfogadták Lemoine ajánlatát, előzőleg azonban egy átvizsgálást, ahogyan a spiritiszta médiumokat vagy a tettenért csempészeket szokás. Levetkőztették, megtapogadták és miután újra felöltözött, megkezdődött a gyémántgyártás. A tudós feltaláló egy zárt tégelyben elhelyezett anyagot elektromos kemencébe tett és magas hő-bocsátott rá. A bizottság visszafójtott lélegzettel várta az eredményt.

Az eredmény valóban szép gyémántdarab volt. Nem volt túl nagy, nem volt túl értékes, de kétségkívül nagyobb és szebb mindazoknál, amelyeket a szakértők eddig ismertek. A feltaláló széles gesztussal mondta:

— Természetesen ennél sokkal nagyobb

Dancing bár „Colorado”

Bucuresti, Str. Bursol 3.
bemutatja minden este a

BRITO TRIOT

a New-Yorki „Roxy” színházról és
WINTERS and MERANO
táncospárt a Londoni „Colosseumtól”

más van bennük, mint a magyarországi írók műveiben.

— Kik fognak szerepelni az antológiában?

— Minden számottevő magyar költő, öreg és fiatal egyaránt. Így Reményik Sándor, Áprily Lajos, Bartalis János, Tompa László, Szombati-Szabó István, Ormos Iván, Olosz Lajos, Bárd Oszkár, a fiatalabbak közül pedig Dsida Jenő, Szemlér Ferenc, Koós-Kovács István, Kiss Jenő, Kibédi Sándor és Flórián Tibor. Csak éppen azoknak nevét említettem, akik hirtelenjében eszembe jutottak. Mindenki benne lesz az antológiában, akit művel arra érdemesítenek, hogy az erdélyi irodalom képviselőiként jelenjenek meg a román olvasóközön-ség előtt.

követ is tudok csinálni. Egy modern felszerelésű gyárral bámulatba ejteném az egész világot.

A szakértőbizottság tárgyalást kezdett Lemoine-nal. Az eredmény az lett, hogy berendeztek számára Pau mellett egy modern gyárat. Megkötötték a szerződést, amelynek értelmében a találmány leírását lepecsételt borítékban elhelyezték egy londoni bank páncélszekrényében. Lemoine kijelentette:

— Nem az a céлом, hogy a gyémántipart tönkretégyem. Ellenkezőleg! Meg akarom védeni.

A gyémántkereskedők megnyugodtak.

Az új gyár főtartása sok pénzbe került. Két év alatt több mint 70.000 fontot investáltak Lemoine gyárába és kísérleteibe. Végül a gyémántkereskedők elvesztették a türelmüket. Eredményt akartak látni. Szép gyémántokat.

Lemoine azonban nem hagyta magát zavartatni:

— Én tudós vagyok — válaszolta — és nem kereskedő.

A szerződés aláírót ez nem hatotta meg. Följelentették. A föltalálót a rendőrségre vették.

A párisi rendőrfőnökségen fölszólitották Lemoine-t, mutassa be találmányát. Lemoine azt kívánta, hogy legalább hét napig engedjék egy laboratóriumban dolgozni. Ennyi előkészületre van szüksége. Az engedélyt megkapta. Még másnap megszökött.

Most már fölnyitatták a londoni bankban elhelyezett lepecsételt borítékot, amely Lemoine szerint a találmány leírását tartalmazta. A borítékban egy iv papír volt. A papiron mindenféle értelmetlen mondat és jelzés. A család nyilvánvaló lett. Rövidesen az is kiderült, hogy a jómegjelenésű „feltaláló” régen keresett színhámos, amellyel kitűnő zsebtolvaj is. Ebbe a szakmába vágó ügyességét használta föl arra, hogy a gyémántszakértőket megtévesse és a tégelybe kész gyémántot „varázsoljon”. Nemsokára elfogták és már meg is tartották ügyében a főtárgyalást. Öt évi börtönre ítélték.

URANIA

Az előadások pontosan 6, 7-15
és 9,30 órákor kezdődnek.
Telefon 2—32.

Fokozódó siker jegyében fut

„ZIEGFELD, a nők királya”

A közönség előadásról előadásra tetszésnyilvánítást: tapsal: jejezi ki. Minden képe este felül-mű ó k a utás. Csodálatos. fűbemáző melódák. William Powell. Loni-0 Ra aer. Mvna Lov.

„A vádlott értesítést küldött arról, hogy meghalt”

— Derűs jelenet Cucula futballista ügyének törvényszéki tárgyalásán —

Cuculát, a közkedvelt futballistát ismeri egész Arad. Cucula István, az AMEFA játékos a most első ízben került összeütközésbe a törvénnyel. A vád szerint ugyanis Cucula harmadmagával, nyilvánvalóan kedvében az Avram lancu téren súlyosan inzultált egy hivatalos közeget. A törvényszék mára tüzte ki az ügy tárgyalását, kiderült azonban, hogy Cucula nincs jelen. Sőt, amikor a törvényszéki jegyző jobban átvizsgálta az ügy aktasomóját, ezt a meglepő bejelentést tette:

— A vádlott értesítést küldött, hogy meghalt.

A bejelentés érthető megrökönyödést és

melegvetést keltett. Cucula ugyanis nem olyan régen még nagyon is élénk és eleven volt, közelebbi ismerősei hihetetlenül hallgatták a bejelentést, amelynek még a bíróság sem adott hitelt. Azonnál elszalasztottak egy detektívet megtudakolni a tényállást, hogyan lehetséges, hogy Cucula, aki minden vasárnap az aradiak tömege előtt mutatja be játéktudását, egyszerűen halott lesz, amint a bíróság előtt kellene megjelenie. A hírnök csakhamar visszajött és jelentette, hogy Cuculanak az édesapja halt meg. A játékosnak azonban nyoma veszett és így az ügy tárgyalását a bíróság kénytelen volt elhalasztani.

A kormány bérbeadta a zálogház-létesítési jogot?

Negyvenmillió lei tőkével részvénytársaság alakul állítólag a koncesszió kihasználására

Bucurestiből jelentik: A kormány érdekes döntést hozott a hitelélet visszaállításával kapcsolatban. A minisztertanács — mint ismeretes — nagyszabású programot dolgozott ki a kérdéssel kapcsolatban és ennek az akciónak a során úgy találta, hogy a legszegényebb néposztály gyors és kisebb hitelignyűncinek kielégítésére zálogházakat kell létesíteni, illetve a meglévőket szaporítani kell.

Az állami zálogházak felállításáról szóló rendelet törvény a Hivatalos Lapban megjelent és a következőket tartalmazza: A pénzügyminiszterium felhatalmazást kap, hogy egy tőkescsoportnak koncessziót adjon zálogházak felállítására az egész ország területén. A koncesszió kihasználása céljából részvénytársaság alakul Bucurestiben 40 millió lei részvénytőkével. A részvénytársaság megalakulásának az egyezmény aláírásától számított hat hónapon belül kell megtörténnie. A részvénytársaságnak három éven belül öt városban, tíz éven belül pedig az összes nagyvárosokban fiókokat kell felállítani. A koncessziós szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítése céljából 2.500.000 leies óvadékot köteles a tőkescsoport letétbe helyezni, amely 500.000 leiel növekszik minden fiók felállítása esetén.

A zálogházak nem szedhetnek magasabb kamatot, mint a Nemzeti Bank kamatlába: plusz 4,5 százalék.

A bucuresti-i sajtó szerint a zálogházak számának szaporításával aligha lehet a sorvadó hiteléletet segíteni. Elsősorban munkaalkalmat és az adósságprobléma rendezését kérik, mert ez az előfeltétele a javulásnak.

Aradi vendéglős gyermektartási perének komplikációi a törvényszék előtt. — December hó 4-ére halasztották az ítéletet

Szabó Lajos aradi vendéglős neve hosszú évekként elzölt találkozott első ízben a nyilvánossággal egy végtelenségig elhajlott családi háború kapcsán. A vendéglős — mint emlékeztetes — egy apijával történt szóváltás során az emberő és kísérletének vádjába keveredett. Ebből az ügyből kifolyólag azután zsarolási bűnper keletkezett, amelybe ismert aradi ügyvédek voltak belekeverve. Mindez azonban ma már a múlté és Szabó Lajos most egy egészen más ügyből kifolyólag került a bíróság elé.

Az aradi vendéglős ellen elvált felesége gyermektartási pert indított, amit meg is nyert. A vád szerint ekkor Szabó, hogy a gyermektartási kötelezettség elől mentesüljön, látszatadás útján minden létező vagyonát eladta egy Pelz Mártonné nevű asszonynak. Szabó felesége, aki időközben újból férjhez ment, ekkor bűnvádi fejelentést tett család címen egy volt férje, mint Pelz Mártonné ellen.

A mai tárgyaláson Szabó Lajos elismerte, hogy házat és egy háztelkét eladta Pelz Mártonnének, de csak azért, mint mondta, hogy a fojtogató adósságok alól szabaduljon. Pelz né elmondotta, hogy igaz ugyan, hogy a házat meglehetősen csekély áron vette meg, ezzel szemben azonban magára vállalta a házon levő tekintélyes adósságok kifizetését. Rác Gáborné, a vádlott Szabó elvált felesége megismételte a vádat, amely szerint a vendéglős csupán azért adta el vagyonát Pelz nének, akivel szoros baráti kapcsolatban él, hogy gyermekét kijátsza. Ennek bizonyítására az asszony két tanút hallgattatott ki, Torma Lajost

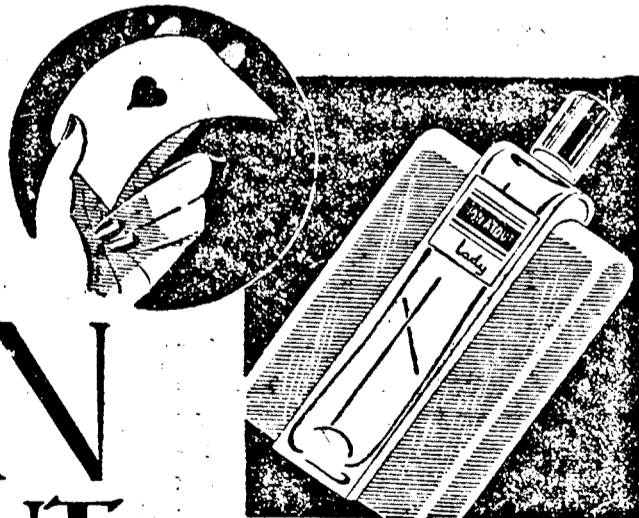

Kérdezze meg a nőt, akiknek legnagyobb sikerük volt.:

Azt válaszolják: „A parfümnek igen fontos a szerepe”. Ez a tény; a hölgyek sikere igen nagy mértékben függ a használt parfümtől.

A parfümöt nagy körültekintéssel kell megválogatni. Nem minden parfüm tetszik, de a MON ATOUT, az új kölnivíz, amelyet a „Lady” ház hoz forgalomba, édes de diszkrét illatot áraszt, amely kielégíti a legraffináltabb ízlést is.

Mon Atout kölnivíz a siker titka, a virágos út, amely a boldogsághoz vezet.

MON ATOUT

VALÓDI CSAK EREDETI ÜVEGEK BEN

SELECT 3 (més. helyárak) 5, 7 1/4 és 9 1/4 órákor. Telef.: 284

Tarzan bosszuja

Végig izgalmas, érdekesítő, az eddig készített legjobb TARZAN-film. — Főszereplő: Hermann Brix, volt olimpiai bajnok. Tanuló ifjuságnak engedélyezve!

és feleségét, akik elmondották, hogy egy hasonló házladás kapcsán Szabó nyíltan bevallotta, hogy azért nem hajlandó ingatlant a nevére iratni, mert fél, hogy a gyermektartási ítéletet érvényesítik. A vádlottak tanuja, Gál Ferenc ezzel szemben elmondotta, hogy tanuja volt egy ízben Tormáné és Pelz né szóval-

tásának. Pelz né szemrehányást tett Tormánének, amiért ellene terhelő vallomásra készül, mire az asszony kijelentette, hogy „1000 leiért még az édesanyja ellen is hajlandó vallomást tenni”. Szembesítésnél Tormáné tagadta ezt a kijelentést. Az érdekes per tárgyalását ezután a törvényszék december 4-re halasztotta.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A vasutigazgatóság visszahelyezésével,

állandó aradi lakberendezési kiállítás szervezésével, az aradi italmérési engedélyek számának korlátozásával, az árak maximálásával és más fontos ügyekkel foglalkozott az aradi Kamara pénteki tanácsulése

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara új tanácsa pénteken délután 5 órakor tartotta meg első ülését *Mateescu* Stefan vezérigazgató elnöke alatt. Az elnök tartalmas beszéddel nyitotta meg az ülést, amely számos fontos, aktuális kérdést tárgyalt *Pacuraru* Brutus főtitkár és dr. *Falus* Lajos titkár referáciái alapján. Az ülésen szép számmal jelentek meg a tanácstagok.

Az előadók többek között felolvasták a munkaügyi miniszterium ama leiratát, amely az ipari és kereskedelmi törvényes munkaidő szigorú betartását írja elő és arra kéri a Kamarát: saját hatáskörében is hason oda, hogy a munkaidőt tartsák be, mert ez munkávédelem szempontjából elsőrendű fontosságú.

A kamara tudomásul vette a miniszteri leiratot, amelyre azt a választ küldte, hogy Aradon és a vármegyében eddig is pontosan betartották az üzletekben és műhelyekben a törvényes munkaidőt és sohasem volt szükség a munkaidő elleni intézkedésekre. A kamara körzetében ezután is a törvényes előírásból fogják magukat tartani a munkaadók, így tehát nálunk megtorlásra nincs ok.

Tudomásul vette a tanács a Kamara vezetésének a munkaügyi miniszterium leiratára adott azon választát, amelyben állandó aradi lakberendezési kiállítás megszervezését és ipari múzeum létesítését javasolja.

Tárgyalásra került még a bucaresti-i Kereskedelmi és Iparkamarának a kormányhoz intézett memoranduma, amelyben a kisantant-államok gazdasági együttműködésével kapcsolatban azt a kívánást fejezte ki, hogy a romániai árak külföldön való elhelyezését határozottan segítsék elő a felsőbb fórumok. A bucaresti-i kamara hasonló memorandum elkészítésére kérte fel a többi kamarákat is.

Az aradi kamara csatlakozott ehhez az emlékirathoz és speciális kérelem gyanúnt az aradmegyei borok és gyümölcsök exportjának fontosságára hívta fel a kormány figyelmét és különleges intézkedéseket kért eme cikke kivételének elősegítése céljából.

A bucaresti-i kamara azt kérte, hogy Csehszlovákia duplázza meg a romániai sertésbevitteli kontingenst és nagyobb kontingenst engedélyezzen szarvasmarhák bevételére. Egyszerűsítse az állategészségügyi rendszabályokat és ne szedje továbbra is a Romániából bevitt gyümölcsökért azokat az illetékeket, amelyeket más országból bevitt gyümölcs után sem hajtának be.

A Kamara azt kérte, hogy a Csehszlovákiába exportálható romániai bor kontingensét a csehszlovák kormány évi negyszáz vagonban állapítsa meg, biztosítson erre szállítási kedvezményt és engedélyezze az üres ciszternák díjmentes visszaszállítását.

Ezután a konfekcionáló ipari műhelyek forgalmiadó-kötelezettségéről szóló átiratot ismertették az előadók. Mint ismeretes, több ruhakereskedő az általa adott anyagból műhelyekben konfekcionáltatja az üzletben eladásra kerülő árukat.

Felött az ilyen árucikk után az egész forgalmiadót a kereskedők fizették, de az új törvényes intézkedések alapján ez a forgalmiadó most megoszlik az iparosok és a kereskedők között.

A pénzügyigazgatóság azt kívánta a konfekcionáló iparosoktól, hogy az egész forgalmiadót ők fizessék előre. Az intézkedés ellen a kamara feliratot intézett a pénzügyminiszte-

riumhoz és rámutatott arra, hogy a törvény értelmében az iparosok csak a munkabér összege után kötelesek a forgalmiadót megfizetni, míg a kereskedőktől kapott anyagért, valamint a 20 százalékos kereskedői haszonnak megfelelő összeg után a kereskedők fizetik a forgalmiadót. A kamarai felirat arra kérte a miniszteriumot: intézkedjen a pénzügyigazgatóságnál, hogy az álljon el attól a kívánásától, hogy az ipari műhelyek előre fizessék be az egész forgalmiadót, mert ez a kívánás elentétben áll a törvénnyel.

Panasz az egészségügyi illetékek miatt

Engel Gyula, a Fűszerkiskereskedők Szindikátusának elnöke szólalt fel ezután.

A napokban kezdődött meg — mondom — az új egészségügyi illetékek kivételése. A törvény értelmében ez az illeték a hérérték 1—3 százalékát teszi ki. Eddig a pénzügyigazgatóság a kiskereskedőknél kivétel nélkül a 3 százalékos kivételt alkalmazta, annak ellenére, hogy a törvény a kiskereskedőkre vonatkozóan 1 százalékot ír elő. Nézetem szerint a 3 százalék nem azokra az élelmiszerkereskedőkre vonatkozik, akik kicsiben árulnak, hanem a nagy élelmiszerraktárakra. Arra kérem a kamarát, sziveskedjék közbenjárni, hogy a kiskereskedők kivétel nélkül csak egy százalékot fizessenek.

Mateescu elnök válaszában arra kérte Engel Gyulát, hogy kérését írásban is terjessze elő és megígérte, hogy a kamara vezetősége az ügyben eljár. Mohor Ilie vendéglősök nevében csatlakozott Engel Gyula kéréséhez.

Az árdrágítások elleni miniszteri rendeletekről is beszámoltak a tanácsulésen

és ismertették az ezzel kapcsolatos hatósági intézkedéseket. A Kamara a felsőbb utasításokra válaszolva feliratokat intézett és rámutatott arra, hogy a kereskedők nem üldözhetőek az ár-emelések miatt, mert az üzletlajonosok mindig pontosan betartják a törvényben előírt eladási árakat, illetve százalékokat. Ha különböző gazdasági okok miatt némileg emelkedett is egyes árucikk ára, azért a termelők felelősek.

A kamara azt kívánja, hogy ne üldözzék a kereskedőket egyes cikkek árának emelkedése miatt, hanem a felsőbb fórumok árelemző bizottságokat alakítsanak, amelyek a cikkek árát a termelőtől egészen a kereskedelemig nyomon kísérik és állapítsák meg: hol történnek abnormális ár-emelkedések? Ki fog derülni, hogy elsősorban a termelőknél, továbbá a gyárakban nőnek az eladási százalékok. A kereskedők számlákkal tudják kimutatni, hogy sohasem lépik túl a törvényben megállapított 30 százalékot, sőt annál a legtöbb esetben kevesebbet számítanak.

Tekintettel arra, hogy Aradon a város vezetősége különös figyelemből csupán néhány cikk árát maximálta,

a kamara kéri az összes kereskedőket, hogy viszonzásul legyenek nagyon óvatossak az eladási árak megállapításánál, nehogy a legcsekélyebb kifogást is emelhesék a hatóságok.

Közölte még a kamara elnöksége, hogy az utóbbi években abnormálisan elszaporodtak Aradon és a vármegyében az italmérési engedélyek, amelyeknek száma, különösen Aradon megháromszorozódott.

Ez a helyzet nem tartható fenn tovább és a kamara felír a pénzügyminiszteriumhoz,

A miniszterium eleget tett a kamara kívánásának és a kedvező határozatot a pénteki tanácsulésen közölte a tagokkal.

A Kamara vezetősége ezután a temesvári (Timisoarai) vasutigazgatóság kérdéséről számolt be.

Megemlítették, hogy a kamara ismételten is közbenjár a vasutigazgatóság Aradra való visszahelyezésének érdekében, de hosszú ideig ennek nem volt eredménye. Most végre a CFR igazgatótanácsának elnöke, *Tabacovici* mérnök a visszahelyezést határozta el. Ez a határozat a jelek szerint végleges és erre mutat az a körülmény is, hogy a CFR tulajdonát képező volt „Csanádi-palotában” felmondták a privátbereknek 1937. május elsejére a lakásokat, azzal az indoklással, hogy azok a Temesvárról (Timisoaráról) Aradra jövő CFR-tisztviselők számára szükségesek. A kamara vezetősége egyébként részletes emlékiratot nyújtott át ebben az ügyben dr. *Cotioiu* Romulus átmeneti-bizottsági elnöknek, aki az abban foglalt érvek alapján maga is közbenjár Bucurestiben az áthelyezés érdekében.

hogy a jövőben új italmérési engedélyt Arad területére ne adjon.

A kamara vezetősége ezután bejelentette, hogy rendezni akarja az aradmegyei vásárok és hetipiactok kérdését, mert rendkívül sok vásárt tartanak a különböző községek, anélkül, hogy gazdasági szempontból erre szükség volna. Egyes községek a vásártartási jogot bérbe is adják, ami újabb zavarokat idéz elő. Ez ügyben a kereskedelemügyi miniszteriumhoz részletes felterjesztést intéz a kamara.

A kamara tanácsa ezután a következő levelező tagokat választotta meg: Dr. *Marsieu* Justiu, dr. *Cotioiu* Romulus, *Gold* Emil, *Schwartz* Adolf, dr. *Szóllósi* Zsigmond, *Birtolon* Aurel, *Popescu* Petre, *Fodor* Gyula, *Suciu* Vasile, *Issckutz* Géza, *Alföldi* Pál, *Steigerwald* Alajos, *Cărpinișan* Romulus, *Zima* Tibor.

== EZER VAGGON ROMÁN BUZÁT ADOTT EL CSEHSZLOVÁKIA — OLASZORSZÁGNAK. Bucarestbe érkezett prágai jelentés szerint olasz megbízottak Csehszlovákiában 1000 vaggon buza vásárlására kötöttek megegyezést. A cseh sajtó ama reményének adott kifejezést, hogy az olaszok legalább 2000 vaggon buza vesznek, ez a kívánás azonban nem teljesült. Ugyanis a tárgyalások tegnap befejeződtek és az olaszok 1000 vaggont vásároltak 11 millió csehszlovák koraért. A buzavétel oka az, hogy Olaszországnak Csehszlovákiával szemben 11 millió csehszlovák kora követelése van kirólingben és Csehszlovákia ezt az összeget a rendelkezésre álló román buzával egyenlítette ki.

== Bulgáriában már 2 millió kiló gyapotot sikerült termelni. Amióta a nyersanyagok beszerzése és azok árának idegen valutában való átutalása nagy nehézségekbe ütközik, azóta a gyáripar számára szükséges néhány, igen fontos nyersanyag termelésére igyekeznek berendezkedni a különböző államok. Romániának és Bulgáriának is igen nagy szüksége van gyapotra, hogy a textilgyáraik minél többet produkálhassanak. Ezt a cikket tudvalevőleg a távolkeleti és déli államokban kell beszerezni és nehézdevizával fizetni. Ezért úgy nálunk, mint Bulgáriában már két évvel ezelőtt megkezdődött a gyapottermelés és a kis Bulgária ebben az évben 2 millió kiló gyapotot termelt. Románia déli és délkeleti vidékein szintén jó eredményeket értek el a gyapottermelőknél.

V Á R O S I A S Z I N H Á Z

jövő hét szenzációi:

- I. **A nagy szerelem** mérsékelt helyárrakkal.
- II. Id. Szendrey Mihály felléptével: **A sasfiók**, Rostand drámája.
- III. **Stambul rózsája** Fall Leó nagy operettjének reprimája

Uj törvény alapján

olcsó kölcsönökkel támogatják a kisiparosokat. — A hitelet felállítását előkészítő bizottság határozata

Bucurestiből jelentik, hogy a hitelet felállítását előkészítő bizottság Cancicov pénzügyminiszter enkölete alatt ülést tartott, melyen az új törvény előkészítéséről tanácskoztak. Tudvalevőleg a hitel feltámasztását cézó új törvény készül most, amely részben teljesen új intézkedéseket tartalmaz, részben pedig a már életben levő törvények legjobban bevált szakaszait fogja átvenni.

Ez alkalommal külön fejezet készül az uzsora elleni védekezésnek és a kihitelezési kamat megállapításának. Ugyanennek a törvénynek keretében kívánnak gondoskodni a kisiparosok (kézműiparosok) hittel való felsegítésével is.

Errő mostanig igen sokszor volt már szó, azonban elhatározó lépések eddig nem történtek. Hogy külön hitelintézet felállítását is fogja-e tartalmazni az új törvény, arról nem érkezett jelentés a fővárosból.

Egyébként a Banca Națională igazgatósága már elkészítette véleményét a hitel feltámasztására vonatkozó új javaslatokról és előterjesztését tegnap küldte át Djuvara igazságügyminiszternek, aki részletes véleményt kért a Jegybanktól.

A Banca Națională úgy az uzsora elleni védekezésről, mint az új kihitelezési és takarékbetét-kamatokról véleményt mondott a miniszterhez küldött átiratában. Ezekon kívül a bélyegtörvény egyes szakaszainak módosításáról, az adótörvény és a köztartozások behajtásáról szózó intézkedéseket tartalmazó törvényről és a polgári peres eljárás módosításáról is terjedelmes javaslatot küldött a Jegybank az igazságügyminiszteriumnak, amely belet foglalja ezt a véleményt a most készülő hitelfeltámasztási törvényjavaslatba.

Nem vádolható csempészettel az a kereskedő, akinek az áruról nincs számlája

Mint Nagyányáról (Baia Mare) jelentik, H. I. ottani kereskedőhöz néhány nappal ezelőtt beállították a halmi (halmei) határvámhivatalt közegei és az üzletben lévő finomabb textilárak számláinak felmutatására szólították fel a kereskedőt, aki azonban nem bírta előkeríteni a számlákat. A vámhatóságok ezért csempészéssel várolták a kereskedőt, akire nagyszegű vámbírságot vetettek ki. A büntetés ellen H. I. fellebbezett a szatmári (sațmarei) törvényszékhez, amely tegnap tárgyalta az ügyet és elrendelte a bírság törlését. A határozatot a törvényszék azzal indokolja, hogy a számla hiánya miatt még senkisé is vádolható csempészettel, mert ha a vámhivatalt azt hiszi, hogy a számla nélküli áru csempészes útján jutott az üzletbe, ezt a vámhivataltak hiteletkérdemlő módon kell bizonyítani. Nem kívánható meg az üzlettulajdonosoktól, hogy ők igazolják azt, hogy a számlánélküli áru nem csempészuton került hozzájuk.

= SZÁZÖTVENMILLIÓ LEI ÉRTÉKŰ MEZŐGAZDASÁGI GÉPEKET RENDEL A SZÖVETKEZETI MINISZTERIUM. Mint Bucurestiből jelentik, a szövetségi miniszterium elhatározta, hogy 150 millió lei értékű mezőgazdasági gépeket szerez be az állami mezőgazdaságok számára. A miniszterium árajánlatot kért több külföldi és belföldi nagy gyártól és már be is érkeztek a pályázatok. A jelentés szerint a gépeket lehetőleg két nagy belföldi gyárban rendelik meg, ha a belföldi árak között nem lesz nagy árkülönbözet.

= A pénteki aradi hetipiact árak a következők voltak: Gabonapiac: Buza 400—430, tengeri 230—250 lei mázsánként. — Állatvásár: Szarvasmarha 9—12, borjú 20—22, sertés 17—21 lei különként elősúlyban. — Takarmánypiac: Széna 150—170, lóhere 150—200, szalma 60—65 lei mázsánként. — Zöldségpiac: Hagyma kg. 1—2, fokhagyma 14—15, burgonya 3, savanyított káposzta 8, spenót 2, lencse 8—10, fejeskáposzta drb. 1—4, hónapos retek 2 csomó 1, kelvirág 4—10, zöldség kötege 1—2 lei. — Gyümölcspiac: Alma 4—10, körte 4—10, aszalt szilva 12—14, szőlő 10—16, hajadío 14—16, tisztított dió 50—52 lei kilója. — Szárnyaspiac: Kóvér liba párja 220—360, sovány liba 120—160, kóvér kacsza 120—190, sovány kacsza 70—90, tyúk 60—90, csirke 35—50, pulyka 140—220, gyöngytyúk 45—60, galamb párja 10—15 lei.

SZÉP MINT EGY SZINPADI CSILLAG!

A Metropolitan - Operában New Yorkban, a párisi Operában, vagy a mi fővárosunk Nemzeti Színházában gyakran látunk a páholyokban, vagy az első sorokban hölgyeket, akik olyan elragadóak, hogy a nézők sokkal inkább őket figyelik, mint azt, ami a színpadon történik. Minden asszony olyan szépségről álmodik, amelyet össze lehet hasonlítani a színpad csillagaival, de csak keve-

sek vágya teljesedik. De az arcbőri helyes ápolása és a kozmetikai szerek megválasztása a nőket céljuk elérésében hathatósan támogathatja. A RICHARD HUDNUT THREE FLOWERS PUDER a szépségápolás értékes szere, amely az előbbi hölgyek bizalmát New Yorkban és Párisban megnyerte, finom összetétele, légies és elbájoló illata miatt első helyen áll. Használja tehát a Richard Hudnut Three Flowers pudert!

RICHARD
HUDNUT
+three flowers+PUDER

Tömegesen térítettek vissza a határról a „kilépési bélyegző” nélküli u. levelek tulajdonosait

Az utazó közö ség még tudomásul sem vehette és a miniszterium intézkedése szerint ma is érvényt szereztek a szigorú rendeletnek

December elsejére halaszották el a jelentkezési ren. élet életbeléptetését

Kolozsvárról (Clujról) jelentik: Két nappal ezelőtt közöltük azt az új miniszteri rendeletet, mely előírja, hogy szabályos ut'évéllel és vizummal sem hagyhatja el senki az ország területét addig, amíg nem jelentkezett illetőségi helyén és az illetékes hatóság ugynevezett „kilépési bélyegző”-vel nem látta el az utlevelét. A jelentkezésnek az elutazás napján kell történnie. A kilépési bélyegző csak egyetlen egy utra érvényes. Ha az utlevél még nem járt le és a tulajdonos újból el akarja hagyni az országot, utlevelét ismét le kell pecsételtetnie. A rendelet a kibocsátás pillanatában érvénybe is lépett. A belügyminiszterium egyúttal a határrendőrséget is értesítette, hogy azokat az utlevél-tulajdonosokat, akik nem pecsételtették le elutazásuk előtt az utlevelüket, ne engedjék át a határon.

Abból a körülményből, hogy a miniszterium rendelete egyidőben érkezett meg a megyei és rendőrhatalóságokhoz, továbbá a határrendőrségekre, számtalan kellemetlenség és bonyodalom származott. Mielőtt a helyi hatóságok még nyilvánosságra hozhatták volna a miniszteri rendeletet s ezáltal figyelmeztethették volna az utazó közönséget az újabb kötelezettségre, a határon már érvényt is szereztek az intézkedésnek. Szerdán már senkit sem en-

gedtek át a határon, akinek utlevele nem volt kilépési bélyegzővel ellátva. Szerdán, amikor az utazásra induló közönségnek még nem volt módjában tudomásul venni a lapok közleményeit, tömegesen tértek vissza a határról az utasokat. Voltak, akik messze vidékről, Erdélynek (Ardealnak) a határtól legtávo'abb eső részéről, vagy éppen az ó-királysághól akartak külföldre utazni s még jóval a rendelet érvénybe lépése előtt e indultak otthonról.

Ma délelőtt egyébként az aradi rendőrségre távirati rendelkezés érkezett, amelyben a belügyminiszterium közli, hogy a jelentkezési kényszer csupán december elsejétől lép életbe. December elsejéig tehát előzetes jelentkezés nélkül utazhat mindenki külföldre, de ettől a naptól kezdve, a jelentkezés elmulasztása egyet jelent azzal, hogy a határtól vissza kell fordulnia és az illetékes rendőrségen jelentkeznie kell.

A jelentkezés elutazás előtt, a rendőrségtől nyert értesüléseink szerint, percek alatt történik az utlevélosztályon. Mindössze annyit kell közölni, hogy: 1) melyik államba, 2) melyik városba és 3) körülbelül mennyi időre távozik az utlevél-tulajdonosa, akinek könyvecskéjét lepecsételik. A munkálat külön díjazás nélkül történik.

Legújabb jelentéseink:

Gdynia-tól Constanța-ig terjed az új lengyel—román blokk

Antonescu tárgyalásainak eddigi eredményei — Lengyelország nem csatlakozik a német—japán egyezményhez és nem ismeri el Franco kormányát

Varsóból jelentik: Rydz Smigly tábornagy ma kihallgatáson fogadta Moltket, a Német Birodalom követét, aki előzőleg a külügyminiszterrel tárgyalta. Hír szerint a követ rábírná őt a Lengyelországot a japán—német egyezményhez való csatlakozásra és arra, hogy Lengyelország ismerje el a Franco-kormányt. Megbízható jelentés szerint Lengyelország mindkét kérés teljesítése előtt határozottan elzárkózik.

Moscicky lengyel köztársasági elnök Antonescu külügyminiszternek a Fehér Sas-rend nagykeresztjét adományozta. Ráta kívül Creteanu varsói román követ, Ioanid, Ighiroseanu, Stambulescu és Anastasiu, a külügyminiszter kísérői a „Polonia Restituta” rendet kapták meg.

Valamennyi lengyel lap hangsúlyozza Antonescu látogatásának fontosságát, amely a két ország együttműködését még jobban kimélyíti és amely az általános béét szolgálja. Az „Express Forani”, a kormány hivatalos lapja azt írja, hogy a lengyel—román szövetség rendkívül hasznos és tevékeny eleme az európai együttműködésnek. A szövetségi szerződés védekező jellegű, II. Carol király rendkívül melegen támogatta a román—lengyel barátság és a szövetség kimélyítését. Ez

zel az egyezményvel a Balti- és Fekete-tengerek között egységes blokk keletkezett és Gdynia épp

MOSCICZKY

úgy román kikötővé vált, mint ahogy Constanța lengyel kikötővé.

A sachalini japán kedvezmények megvonásával válaszol a szovjet a német—japán egyezményre

Letartóztatták a moszkvai tudományos akadémia főtitkárát, az akadémia három tagját és Bucharin't, az Izvesztia főszerkesztőjét

Párisból jelentik: A Petit Parisien moszkvai tudósítója jelenti: Iletékes szovjetkörök valószínűnek tartják, hogy a német—japán egyezmény megkötésére a szovjetkormány a sachalini japán engedelmek megvonásával válaszol.

A Tass-iroda közli az új szovjetalkotmány megtárgyalására összehívott kongresszus részleteit. Stalin hosszabb beszédet mondott, amelyben rámutatott arra a hatalmas fejlődésre, amely a Szovjet iparát jellemzi és hangsúlyozta, hogy a Szovjet műszakosított földművelése egyedülálló a világon. A kis paraszti birtokok legfeljebb két-három százalékra csökkentek az össztermelési felülethez viszonyítva, megszűntek a politikai osztályellentétek, eltűnt a magántulajdon nagyobb vonatkozásaiban, a munkások helyzete pedig feljavult. Válaszolta Stalin a Szovjetszövetségben élő 60 nemzet helyzetét és összehasonlítást tett a Szovjet és a polgári államok alkotmánya között. Foglalkozott a Szovjetszövetség vezetője azokkal a kritikákkal, amelyek akár a szélsőjobb akár szélsőbaloldaltól nyilvánultak meg a jelenlegi rezsim ellen. Visszautasította a nemzetiségek tanácsának feloszlását célzó javaslatot, viszont magáévá tette azt az indítványt, hogy a nemzetvédelmi ipar számára külön népbiztosság létesíthessék. Tiltakozott az ellen a módosítási indítvány ellen, hogy a vallások gyakorlását tiltsák el, mert — mondotta — ez az intézkedés nem felelne meg a népének követelményeinek és az alkotmány szellemének. Visszautasította ezenkívül Stalin azt a javaslatot is, hogy bizonyos társadalmi osztályok szavazati jogát vonják meg. Stalin hangsúlyozta, hogy ez a megszorítás csupán időleges jellegű volt.

Moszkvából érkező jelentések szerint éppen az

alkotmánymódosító kongresszus megnyitóján nagyszabású összeesküvést lepleztek le, amelynek szálai a szovjetunió legelőkelőbb szellemi testületéhez, a Tudományos Akadémiához vezettek. Az akadémia pincéjében titkos nyomdát fedeztek fel. Ebben a nyomdában Trockij irányzatának szellemében írt folyóiratokat és röpiratokat készítettek. Letartóztatták Bucharint, az „Izvesztia” főszerkesztőjét, mert az a gyanú ellene, hogy ő készítette titokban az ellenzéki folyóiratot. Letartóztatták továbbá Volkin Ivánt, az akadémia főtitkárát és az akadémia három tudós tagját. Valamennyiük ellen hazaárulás és ellenforradalmi tevékenység címén indult meg eljárás.

Olaszország nem do gozik együtt Genfben a Caballero-kormányral

Kilépéssel fenyegetődzik Róma, — de a Népszövetség nem lát okot a népfronti kormány küldötteinek ellátására

GENFBŐL jelentik: A Népszövetség főtitkári hivatalához megbízható hivatalos értesítések érkeztek arról, hogy az olasz kormány kilép a Nemzetek Szövetségéből, ha a népszövetségi reform tárgyalására decemberben összeülő bizottságban helyt adnak a valenciai népfront-kormány küldötteinek.

Ezzel szemben genfi körökben arra kíváncsiak, hogy az eddigi spanyol delegáció megbízatása teljesen szabályszerű volt és ezen a jogi állapoton nem változtat az sem, hogy Németország és Olaszország elismerte a Franco-kormányt. Mint ismeretes, a reformbizottság elnöke ASCARATE londoni spanyol nagykövet lett.

A spanyol nagykövetség közölte annak a táviratnak a szövegét, amelyet a valenciai

Baleset érte Angliában a belga miniszterelnököt

Londonból jelentik: Van Zeeland belga miniszterelnök tegnap este az angol fővárosba érkezett. A pályaudvaron Eden külügyminiszter fogadta a belga miniszterelnököt, aki az újságírók és fényképészek hatalmas serege között vonult a kijárat felé. Még a perronon különös baleset akasztotta meg a belga miniszterelnök útját. Egy filmriporter gépe hatalmas detonációval felrobbant és néhány üveg-szilánk Van Zeeland arcát érte. A nagymennyiségű magnézium robbantotta fel a gépet.

A belga miniszterelnök csak vasárnap tárgyal Eden külügyminiszterrel és még aznap visszatér Brüsszelbe.

Forradalom tört ki Paraguay-ban

Buenos-Ayresből jelentik: Ideérkezett hírek szerint Paraguayban tegnap forradalom tört ki, amely fascista színezetű. A táviró- és telefonösszeköttetés szünetel tegnap este óta.

Leváltják a bucures'ii rádió igazgatóját?

A „Dreptatea” és a szélső jobboldali „Sfarma Piatra” egyként támadják Hodos igazgatót.

Bucurestiből jelentik: A bucures'ii rádió igazgatója, V. Hodos ellen már hosszú idő óta sorozatos támadásokat vezet a nemzeti-parasztpárti „Dreptatea”. A lap szerint a rádió jelenlegi vezetője szélsőjobboldali propagandára használja fel a rádiót és pártpolitikai előadásokat tart.

— Vigyázat a rádióra! — címmel ír mai számában újabb támadó cikket a „Dreptatea” és ebben megemlíti, hogy Hodos megrögzött hitlerista, akinek szeszélyétől függ a rádió sorsa.

A lap követeli, hogy a kormány haladéktalanul menesse Hodost és nevezzen ki a rádió élére egy minden oldal felé pártatlan embert. Érdekes, hogy Hodost szélsőjobbról is támadják. A „Sfarma Piatra” című hetilap rugtat neki s szemére hányja, hogy minden hetilapot propagál, csak a „Sfarma”-t nem.

A „Zorile” című lap hasonlóképpen foglalkozik a rádió ügyével és cikkében azt állítja, hogy a kormány egyik tagja dosszárt készített a rádióról és abban felsorolja Hodos bűnlajstromát. A „Zorile” szerint a rádiónál annyi tisztviselő van, hogy soknak semmi dolga sincs és ezért hetekig be sem néznek. A programjuk rossz, a szereplőket nem fizetik és a rádió személyzetét nem rátermetség, hanem politikai hovatartozásuk szerint nevezik ki. A „Zorile” szerint hamarosan megkezdődik a rádiónál a tisztogatás.

kormány pénteken délelőtt a Népszövetség főtitkárához intézett. A távirat támadó cselekedetnek minősíti Németország és Olaszország fegyveres beavatkozását a lézadók oldalán, amit betétiz az a lépés, hogy a két állam elismerte a nemzeti-balkánok burzoi kormányát. A távirat szerint Franco tábornok fegyveresen meg akarja akadályozni a kereskedelmi hajóknak a madridi kormány közén lévő kikötőkkel lebonyolított forgalmát és az egyik állam haditengerészelete együtt működik a felkelők kormányával. Végül a távirat kéri a tanács azonnali összehívását a vázolt helyzet megvitatására.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JANOS
felel.